

Produktionsstyrelsen

Delårsbokslut augusti 2018

Nämndversion

Ordförande: Gunnar Fristedt

Förvaltningschef: Kent Henningson

Viktiga händelser

- Gymnasiet utökar med en klass och får lokaltillskott i anslutning till skolan
- Projektet för digitalisering i vården, DigIT, går in i ett slutskede
- Särskild undervisningsgrupp inom grundskola, Skolakuten, startas
- Centralisering av elevhälsan inleds
- Pedagogisk omsorg startas på Ingmarsö

Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning (belopp i tkr)	HELÅR				JANUARI-AUGUSTI		
	Budget 2018	Prognos 2018	Budget- avvikelse	Utfall 2017	Period-budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Taxor och avgifter	1 456	1 710	254	809	764	1 256	492
Övriga intäkter	1 086 453	1 097 840	11 387	1 061 180	712 370	723 758	11 387
Summa intäkter	1 087 909	1 099 550	11 641	1 061 989	713 134	725 014	11 880
- Varav interna intäkter				982 875		699 077	
Verksamhetens kostnader							
Personalkostnader	-740 439	-756 753	-16 314	-727 808	-496 596	-508 810	-12 214
Lokalkostnader	-119 814	-118 962	852	-112 493	-79 448	-78 596	852
Kapitalkostnader	-3 956	-4 562	-605	-4 345	-2 638	-3 243	-605
Köp av verksamhet	-6 595	-8 585	-1 990	-5 875	-4 370	-6 360	-1 990
Övriga kostnader	-217 104	-216 688	416	-222 899	-138 438	-139 414	-976
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	-3	-3
Summa kostnader	-1 087 909	-1 105 550	-17 642	-1 073 420	-721 489	-736 426	-14 937
- Varav interna kostnader				183 770		-127 452	
Verksamhetens nettokostnader	0	-6 000	-6 000	-11 431	-8 355	-11 412	-3 057

Produktionsstyrelsen redovisar per den 31 augusti 2018 ett ackumulerat resultat på -11 412 tkr vilket är en avvikelse på -3 057 tkr mot periodiserad budget och motsvarar ca -1,6 % av ackumulerad omsättning. Samma period föregående år redovisade Produktionsstyrelsen ett ackumulerat resultat på -3 964 tkr, vilket var en avvikelse emot budget på -3 896. Produktionens samlade intäkter för perioden är 725 014 tkr vilket är 11 880 (1,7%) bättre än budgeterat och 28 834 tkr (4,1%) högre intäkter än samma period föregående år. Kostnaderna uppgick sammanlagt till -736 425 tkr vilket är -14 937 tkr (-2,1%) sämre än budget och 36 286 tkr högre än föregående år. Personalkostnaderna ligger på 70,2 % av omsättningen ca en procentenhet högre än föregående år för samma period. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på -6 000 tkr vilket är -6 000 tkr sämre än budgeterat och motsvarar ett negativt resultat på -0,55 % emot budgeterad omsättning. Utfall och prognos förklaras i analyserna av respektive verksamhet i nedanstående texter för respektive område, liksom ökningen av underskottet.

Sammanfattande analys

Produktionens enheter präglas av ett stort ekonomiskt ansvarstagande. De stora verksamhetsområdena förskolan, grundskolan och gymnasiet bedömer vi i huvudsak att de ska klara sin budgetram, med undantag för ett fåtal enheter inom grundskolan som har svårt att nå balans. I merparten av de verksamhetsområden där vi bedriver en konkurrensutsatt verksamhet ser vi att resultatet balanserar. Den negativa avvikelsen i prognosen för Produktionsstyrelsens verksamhetsområden finns inom Solskiftets barn- och ungdomsverksamhet, Solskiftets äldreboende, Ljusterö vård och omsorg (hemtjänst och gruppboende) samt ett fåtal enheter inom grundskolan.

Åtgärder, områden att utveckla

Tre verksamheter, Solskiftets äldreboende, Ljusterö vård- och omsorg och Komvux/SFI har under året lyfts upp som potentiella ekonomiska utmaningar. Under sommaren har även solskiftets barn- och ungdomsverksamhet visat en negativ ekonomisk resultatutveckling. I samband med detta delårsbokslut står det klart att följdverkningarna påverkar bokslutsprognosen negativt för helåret. Analys och åtgärder finns beskrivna nedan under respektive verksamhetsområde.

Måluppfyllelse

Produktionsstyrelsen ska svara för den kommunala driften av verksamhet inom förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, musikskola, fritidsgårdar, sportanläggningar, äldreomsorg, insatser inom funktionshinderområdet samt måltidsproduktion till egna verksamheter. Huvuddelen av verksamheterna bedrivs i konkurrens med andra utförare och ersättningen, pengarna, är prestationsbaserad. Viss verksamhet är anslagsfinansierad och drivs utifrån beställning från beställarnämnderna. Produktionsstyrelsen valde inför 2018 att formulera resultatmål, samt resultatindikatorer för fyra av de kommunövergripande inriktningsmålen. Dessa resultatmål följs särskilt av styrelsen under perioden.

Österåkers ska ha en ekonomi i balans.

Ekonomi i balans inom respektive verksamhetsområde

- Följs upp och analyseras i den ekonomiska månadsuppföljningen

Måluppfyllelse: Målet kommer troligen inte att uppfyllas, prognos för helåret är - 6 miljoner kronor.

Österåker ska vara bästa skolkommun i länet.

Förbättra genomsnittligt meritvärde i åk 9 mer än genomsnittlig förbättring i länet

- Genomsnittligt meritvärde i åk 9 för kommunala skolor i Österåker och Stockholms län (Skolverkets databaser)

Måluppfyllelse: Jämförelsetal för läsåret 2017/2018 finns ännu inte tillgängliga.

Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Andelen omsorgstagare som är nöjda ska öka.

- Mäts med brukarbedömning för äldreboende och hemtjänst, genom nyckeltal för helhetssyn samt för funktionshinder, genom nyckeltal för trivsel.

Måluppfyllelse: Jämförelsetal för 2018 finns ännu inte tillgängliga.

Österåker ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.

Produktionsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare

- Mäts genom ett sammanvägt resultat i medarbetarundersökningen

Måluppfyllelse: Jämförelsetal för 2018 finns ännu inte tillgängliga.

Senast 2018 har alla förskolor i kommunen inventerat material och utrustning som barnen kommer i kontakt med samt ha en handlingsplan för hur farliga ämnen kan fasas ut.

- Mäts genom andelen förskolor som har en handlingsplan

Måluppfyllelse: Samtliga kommunala förskolor har inventerat material och utrustning som barnen kommer i kontakt med och har även en handlingsplan för hur farliga ämnen kan fasas ut. Målet är därmed uppnått.

Investeringsredogörelse

Under perioden januari t.o.m. augusti har 2 795 tkr använts att investera i produktionens verksamheter, främst till arbetsmiljöåtgärder, re-investeringar inom IT samt inventarier. Produktionsstyrelsen beräknar att använda hela budgeten på 4 000 tkr för helåret. Eventuellt kan ett akut inköp av en ismaskin till sport- och friluftsenheten under senare delen av 2018 kan komma att belasta 2018, vilket då skulle medföra att investeringsbudgeten för 2018 överskrider med 1 000 tkr.

Investeringsredovisning (belopp i tkr)	HELÅR				JANUARI-AUGUSTI	
	Budget 2018	Prognos 2018	Budget-avvikelse	Utfall 2017	Ack-utfall	Kvar av budget
Förskolor	630	300	330	1 107	88	543
Utbildning	1 997	2 500	-503	3 480	1 631	366
VoO	756	400	356	145	364	392
Kultur och Fritid	169	231	-62	158	231	-62
Måltidsenheten	160	461	-301	772	461	-301
Produktionen centralt	288	108	180	671	21	267
Verksamhetens nettokostnader	4 000	4 000	0	6 332	2 795	1 205

Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhetsområde (belopp i tkr)	HELÅR				JANUARI-AUGUSTI		
	Budget 2018	Prognos 2018	Budget-avvikelse	Utfall 2017	Ack-budget	Ack-utfall	Budget-avvikelse
Förskolor	0	880	880	-3 899	257	2 637	2 379
Utbildning	-2 691	-3 473	-782	-2 478	-8 215	-11 239	-3 024
- varav Särskolan	-2 691	-2 691	0	-790	-1 963	-1 807	156
VoO	-1 809	-8 287	-6 478	-8 800	-1 763	-7 011	-5 248
Kultur och Fritid	0	380	380	227	-374	473	847
Måltidsenheten	0	0	0	581	-2 079	-1 778	301
Produktionen centralt	4 500	4 500	0	2 938	3 819	5 507	1 688
- varav Utjämningsreserv	4 500	4 500	0		3000	3000	0
Verksamhetens nettokostnader	0	-6 000	-6 000	-11 431	-8 355	-11 411	-3 057

Utbildning

(Utbildning, exkl förskolor)

Ekonomisk uppföljning

Verksamhetsområde utbildning exkl. förskolor visar ett resultat på -11 239 tkr vilket är -3 025 tkr sämre än periodiserad budget och motsvarar -3,1% av ackumulerad omsättning.

Motsvarande period föregående år hade utbildning, exklusive förskolor, ett negativt resultat på -4 679 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 360 785 tkr vilket är 4 738 tkr (1,33 %) bättre än budget och 28 286 tkr (8,5 %) högre intäkter än föregående år.

Verksamhetens samlade kostnader för perioden är - 372 025 tkr vilket är -7 763 tkr (- 2,13 %) sämre än budget och 34 846 (10,3 %) tkr högre kostnader än föregående år.

Personalkostnaderna ligger på ca 70,2 % av omsättningen vilket är 1,4 procentenheter högre än motsvarande period föregående år. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på -3 786 tkr vilket är -782 tkr sämre än budgeterat och motsvarar ett negativt resultat på -0,6 % emot budgeterad omsättning. Observera att ovanstående prognos är osäker. Förklaringen är att prognosarbetet för verksamhetsområdet är svårt att göra per sista augusti då avstämning av höstterminens elevvolym sker den 15 september. En mer tillförlitlig prognos kan således lämnas i uppföljningen per sista september.

Volymer

Volymer	Utfall Aug 2018	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016
Förskoleklass	463	485	471
Grundskola	3839	3858	3549

Tabellen visar utbildningsområdets volymer (elever) per sista augusti.

Gymnasium / Komvux**	2018	2017	2016
Gymnasium	639	572	486
- varav språkintrödn	87	111	112
Lärvux	9	10	11
Grundläggande vuxenutbildning*	129	213	N/A
Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning*	829	964	N/A
Svenska för invandrare	648 (ANTAGNA)	705 (ANTAGNA)	N/A
	165 (BETYGSATTA)	233 (BETYGSATTA)	N/A
	131 (AVBROTT)	208(AVBROTT)	N/A

* Antal kursdeltagare (elever kan läsa flera kurser samtidigt)

** Komvux verksamheter har genomgått en stor förändring vilket har förändrat sättet att räkna volymer

Österåkers skolor är mycket populära, vilket vi är glada över. Samtidigt har det stora söktrycket lett till att de centrala grundskolorna inklusive gymnasiet har brist på lokaler,

speciellt där de efterfrågas. En konsekvens av detta är att elever och vårdnadshavare inte alltid får den skolplacering de valt/önskat. Trångboddheten på våra centrala skolor skapar också utmaningar i att anpassa lärmiljöerna för elever som har behov av detta, exempelvis genom gruppdelningar och särskilda undervisningsgrupper.

Gymnasieskolan har under de senare åren bedrivit undervisning i språkintröduktion i tillfälliga lokaler i anslutning till skolan. Nya tillfälliga lokaler i form av paviljonger har tillskapats i närområdet från höstterminen 2017, dessa har inrymt delar av språkintröduktionsprogrammet samt viss undervisning på de nationella programmen.

Söktrycket till Österåkers Gymnasium var återigen högt till höstterminen 2018 och beläggnngen under 2018 är fortsatt hög. Ett lokaltillskott i närområdet har möjliggjort ett ökat intag med ytterligare en teknik- klass samt, likt föregående år, en klass vid det samhällsvetenskapliga programmet. Skolmåltider har serverats både i den matsal som hör till gymnasiet samt i tidigare Hackstaskolans matsal. Till höstterminen 2019 kan ytterligare behov av utökning finnas.

Måluppfyllelse

I den senaste nationella sammanställningen från Öppna jämförelser från Sveriges kommuner och landsting, SKL, är det tydligt att de kommunala skolorna i Österåkers kommun har förbättrat sina resultat. Detta är en effekt av en flerårig systematisk satsning på att, genom rektorer och skolpersonal, arbeta med att öka kvaliteten i skolverksamheterna.

Utbildningsområdets pedagogiska bokslut görs vid läsårets slut i juni. Verksamheterna följs löpande upp under läsåret av rektor, sammanfattas av verksamhetscheferna och rapporteras till Produktionsstyrelsen i augusti. Fortsatt fokus på systematisk uppföljning av elevresultaten på enhetsnivå förväntas ge huvudmannen bättre förutsättningar att fördela resurser där de bäst kommer till nytta.

Utöver skolpengen fördelas ytterligare medel till Produktionsstyrelsens grundskolor i form av SALS-medel som baseras på föräldrars utbildningsbakgrund samt andel av föräldrar med utländsk bakgrund. Detta för att uppnå en större likvärdighet mellan kommunens skolor. Ytterligare medel fördelas för elever i behov av särskilt stöd.

För en ökad likvärdighet och tillgänglighet inom elevhälsan organiseras den nu i en central enhet.

Rekryteringsbehovet av legitimerade lärare är fortfarande stort. Andelen legitimerade lärare har minskat med 4% och ligger nu på 78%, vilket är i paritet med snittet i Stockholms Län. Jämfört med riket och pendlingskommuner till storstäderna har vi något lägre andel legitimerade lärare.

De kommunala skolornas rektorer är väl utbildade, alla rektorer har genomgått eller genomgår just nu den statliga rektorsutbildningen i regi av Uppsala universitet. Organiserat kollegialt utvecklingsarbete sker på lokal nivå för alla chefer inom utbildningsområdet.

Analys områden att utveckla

Mycket stort intresse för Produktionsstyrelsens skolor i Åkersberga vilket vi är mycket glada för. Detta gör dock att kommunen har svårt att uppfylla Skollagen Kap 10 § 30 som handlar om att tillgodose alla vårdnadshavares önskemål om skolplacering inom grundskolan.

I Ljusterö skola och Roslags Kulla skola har vi dock viss outnyttjad kapacitet men båda skolorna har ett ökande antal elever.

Utifrån det söktryck som rådde inför höstterminen 2017 utökades Österåkers gymnasium med ytterligare en klass på ett nationellt program. Inför planering av höstterminen 2018 och rådande sökvägar beslutades om en ökning med en teknikklass inför läsåret 2018-2019. Det var en ökning vi kunde hantera med de lokaler, för undervisning, idrott och skollunch, vi hade till vårt förfogande. Söktrycket visade sig dock vara mycket högt även på det samhällsvetenskapliga programmet och i början av augusti fattades ett politiskt beslut att en utökning med en samhällsvetenskaplig klass skulle genomföras. För att kunna hantera detta har ett löfte om utökning med närliggande lokaler i den så kallade "Hästskon" givits till gymnasiet. Det sena beslutet har medfört organisatoriska utmaningar med att bereda plats för undervisning samt skollunch, rekrytera lärare, schemaomläggningar och införskaffande av möbler och elevskåp.

Språkinroduktionsprogrammet bedrivs nu, med de åtgärder som vidtogs inför 2018, med en ekonomi i balans. Dock fick Österåkers kommun kritik vid skolinspektionens besök våren 2018 för att inte studiehandledning ges i tillräcklig omfattning utifrån elevernas behov. En rättighet eleverna har vilken innebär ökade kostnader och som kan påverka rådande ekonomisk balans. Dessutom ska alla elever på språkinroduktion garanteras en minsta undervisningstid på 23 timmar i veckan från och med 180701. Detta har krävt schemajusteringar och utökning av lärartjänster. Ersättningsnivån har inte justerats utifrån detta, vilket också påverkar ekonomin negativt.

Övergången till att Österåkers kommun är en del av Kunskapscentrum Nordost (KCNO) vad gäller svenska för invandrare (SFI) har inneburit stora bekymmer angående ersättningsmodellen. Ersättningen baseras på i vilken grad de studerande fullföljer utbildningen. Arbetsförmedlingen kan med kort varsel kräva olika typer av aktiviteter från den studerande, vilket medför att de avbryter studierna. Liknande problematik uppstår då ansökningstrycket gör att verksamheten förbereder och bemannar för en full undervisningsgrupp men endast ett fåtal elever fullföljer hela utbildningen och därmed genererar intäkter. SFI har sen övergången till KCNO gått med förlust.

Komvux lyckades under vårterminen anpassa grund- och gymnasieverksamheten till auktorisationens ersättningsmodell med kort tid mellan antagning och kursstart.

I nuläget är situationen dock bekymmersam. Inför höstterminen har antalet sökande minskat betydligt vilket antas bero på den stora mängd utövare som konkurrerar om eleverna varpå samtliga delar förutom LärVux visar ett negativt utfall. Att anpassa verksamheten, när elevantalet är oklart och tiden från ansökan till kursstart är kort är mycket svårt.

När det gäller SFI-verksamheten införs en auktorisationsmodell från 2019 där ersättningsmodellen och ersättningsnivåerna gör det mycket svårt att bedriva verksamheten med ekonomisk bärighet. Österåker är den enda kommunala utföraren av SFI inom KCNO. Detta har sannolikt koppling till förmågan att ställa om undervisningen med kort varsel, vilket är svårt att förena med de mer långsiktiga kommunala anställningsvillkoren.

Förskola

Ekonomisk uppföljning

Verksamhetsområde förskola visar ett resultat på 2 637 tkr vilket är 2 380 tkr bättre än periodiserad budget och motsvarar 2,2% av ackumulerad omsättning. Motsvarande period föregående år hade förskolorna ett positivt resultat på 346 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 118 740 tkr vilket är 3 603 tkr (3,1 %) bättre än budget och 8 327 tkr (7,5%) högre intäkter än föregående år. Verksamhetens samlade kostnader för perioden är -116 103 tkr vilket är -1 223 tkr (-1,1 %) sämre än budget och 6 035 (5,5%) tkr högre kostnader än föregående år. Personalkostnaderna ligger på ca -71,4% av omsättningen vilket är direkt jämförbart med motsvarande period föregående år. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på 880 tkr vilket är 880 tkr bättre än budgeterat och motsvarar ett resultat på 0,5 % emot budgeterad omsättning.

Volym	Utfall Aug 2018	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016
År 1-2	431	405	409
År3-5	987	961	924

Tabellen visar antal inskrivna barn per årskull i de kommunala förskolorna.

Fyra av våra förskolor har fått ta del av det statliga bidraget för att minska barngruppernas storlek. Bidraget kan äventyras om vi på grund av lokalbrist eller fyramånadersregeln blir tvungna att ta in fler barn även på dessa förskolor.

Måluppfyllelse

Enheterna följer upp verksamheten löpande under året samt sammanställer detta i slutet av juni då huvudmannen får in enheternas systematiska kvalitetsarbete, SKA (pedagogiskt bokslut) och utifrån det gör sin sammanfattande analys. Analysen synliggör verksamhetens gemensamma utvecklingsområden.

Målet att minska antal barn per pedagog visade sig under hösten 2017 innebära en konflikt i förhållande till målet en budget i balans. Rådande platsbrist vid de förskolor där vårdnadshavare söker plats i kombination med att de kommunala förskolorna är yttersta garant avseende fyramånadersregeln gör att nyckeltalet endast kan förbättras genom att, inom de ekonomiska ramarna, öka antalet årsarbetare. Detta är en utmaning då det redan är trångt på många kommunala förskolor vilket påverkar personalens arbetsmiljö och barnens lärmiljö negativt. Med anledning av brister i våra personaluppföljningssystem har vi under 2018 haft

svårt att följa nyckeltalet på detaljnivå. Den årliga avstämningen av nyckeltalet sker den 15:e oktober.

Analys områden att utveckla

Analysen visar att den enskilt viktigaste parametern för kvalitet är förskollärartätheten. I dag råder svårighet att rekrytera förskollärare och löneläget är högt. Deltagandet i utvecklings och forskningsprogrammet undervisning i förskolan UNDIF har synliggjort förskolans uppdrag inom bland annat läroplansmålet utveckling och lärande. Vi ser att kvalitativt har verksamheten utvecklats positivt och att förskolechefer och förskollärare har ökat sin analytiska förmåga. Förskolan har nyligen fått en reviderad läroplan som än mer fokuserar och tydliggör förskollärarens uppdrag för hög kvalitativ måluppfyllelse.

Utifrån det pedagogiska bokslutet från föregående år har insatser för konstaterade utvecklingsområden förbättrat resultatet och där planeras nya insatser för att nå än längre. Det gäller arbete med barn med annat modersmål, barns inflytande samt att öka förskollärartätheten.

Behov finns av fler kommunala förskolor i t.ex Tuna och Skånsta. I dag har vi svårt erbjuda syskon plats på samma förskola. Den här utmaningen är alltid störst under vårterminen. På höstterminen frigörs platser i samband med att sexåringarna börjar skolan och då fyller vi upp förskolorna.

I övrigt är ett nytt utvecklingsområde att öka kompetensen runt hur vi språkligt stimulerar barn med annat modersmål än svenska. Området konstaterades i skolinspektionens granskning våren 2018. Här gör vi nu en kartläggning samt tar fram rutiner och en handlingsplan för hur arbetet behöver organiseras. Vi behöver också öka pedagogernas kompetens inom området.

Vård och Omsorg

Ekonomisk uppföljning

Vård och Omsorg visar ett negativt ackumulerat resultat på -7 011 tkr vilket är -5 248 tkr sämre än periodiserad budget och motsvarar -5,1% av ackumulerad omsättning. Motsvarande period föregående år hade Vård och Omsorg ett negativt resultat på -6 690 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 137 620 tkr vilket är 600 tkr (0,44%) bättre än budget och - 5 692 (-4,0%) lägre än föregående år. Verksamhetens samlade kostnader för perioden är - 144 631 tkr vilket är -5 847 tkr (-4,21%) sämre än budget och -5 371 tkr (-3,6%) lägre än föregående år. Personalkostnaderna i förhållande till omsättning uppgår till 85,2 % av omsättningen. Motsvarande siffra år 2017 var 85,7% vilket innebär en marginell minskning av personalkostnaderna procentuellt sett. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på -8 287 tkr vilket är - 6776 tkr sämre än budgeterat och motsvarar ett negativt resultat på -4,0 % emot budgeterad omsättning.

Volymer

Antal kunder inom vård- och omsorgsområdet	2018	2017
Funktionsnedsättning	822	817
Avlösning/ledsagning	61	82
Äldreomsorg ink hemtjänst	198	198
Totalt	1081	1097

** En kund kan finnas hos flera utförare och räknas då på båda ställena*

Måluppfyllelse

Arbetet med ökad kundnöjdhet pågår ständigt, utfall 2018 kommer mätas genom de brukarundersökningar som sker under hösten.

Analys, områden att utveckla

Ett försämrat resultat inom de två Vård- och omsorgsverksamheterna Solskiftets äldreboende samt Ljusterö Vård- och omsorg föranleder ett fortsatt fokus på effektiva åtgärdsprogram.

Utöver de under våren vidtagna åtgärderna i form av minskning av 1,2 årsarbetare på Solskiftets äldreboende har arbetet för att minska sjukfrånvaron gett resultat, och lett till betydligt lägre sjukfrånvaro än föregående år. Under augusti har ett nytt personalschema trätt i kraft vilket tillsammans med ytterligare åtgärder gällande bemanningen förväntas ge en effekt motsvarande ca 3 årsarbetare. Den ekonomiska effekten av det nya schemat bör slå igenom oktober 2018, medan övriga åtgärder får ekonomisk effekt först 2019.

Under året har en personalminskning på två årsarbetare inom Ljusterö Vård och omsorg gjorts. Ytterligare effektiviseringsåtgärder analyseras. En av orsakerna till svårigheten att nå en ekonomisk balans är en ovanligt hög sjukfrånvaro (kort-tids) de första månaderna 2018. Vidare har enheten haft utmaningar under sommaren när det gäller rekrytering av sommarvikarier, vilket har lett till att antal övertidstimmar har varit högre än budgeterat. Svårigheten att rekrytera gäller hela vård-och omsorg men blir mer uttalat inom Ljusterö vård- och omsorg på grund av den geografiska placeringen.

Förvaltningen ser, utöver de stora utmaningarna inom äldreomsorg, tecken på en oro inom verksamhetsområdet Funktionsnedsättning där Solskiftets Barn- och Ungdomsverksamhet har svårigheter med att leverera ett resultat i balans trots vidtagna åtgärder.

En mängd åtgärder har vidtagits men dessa har inte gett tillräcklig ekonomisk effekt. En organisatorisk förändring kommer att genomföras vilket kan ge verksamheten möjlighet till något ökade intäkter. Vilka fler åtgärder som kan genomföras behöver analyseras ytterligare.

Måltid

Ekonomisk uppföljning

Måltidsenheten visar ett negativt resultat på -1 778 tkr vilket är 301 tkr bättre än periodiserad budget och motsvarar -6,8 % av ackumulerad omsättning. Motsvarande period föregående år hade verksamheten ett resultat på 52 tkr. Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 26 100 tkr vilket är 806 tkr (3,2%) bättre än budget och 791 tkr (3,1%) högre intäkter än föregående år. Verksamhetens samlade kostnader för perioden är -27 878 tkr vilket är -505 tkr (-1,8%) sämre än budget och 2 620 tkr (10,2 %) högre än föregående år. Personalkostnaderna i förhållande till omsättningen uppgår till 59,0%, 2,5 procentenheter högre än föregående år. Prognosen är att resultatet per den 31 december hamnar på 0 tkr vilket är ett resultat i enlighet med budget.

Volymer

Volymer	Utfall Aug 2018	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016
Förskola	43 410	44 120	47 770
Grundskola	445 450	421 430	449 030
Gymnasium	55 350	52 300	53 236
Externa	26 350	25 100	53 864
Mellanmål	143 800	136 050	128 440
Äldreomsorgen	27 770	26 750	26 341
Summa	742 130	705 750	758 681

Tabellen visar antal portioner levererade inom angivna områden

Analys

Övriga kostnader är högre än budget då förbrukningsmaterial, livsmedel och rehabiliteringskostnader ökat.

Andelen ekologiska produkter som används av måltidsenheten var 26,8% vilket är en ökning jämfört med samma period 2017 som då var 21, 9%.

För att skapa bättre förutsättningar att leda och styra verksamheten mot ökad kvalitet har tre biträdande enhetschefer tillsatts i verksamheten

Kultur och Fritid

Ekonomisk uppföljning

Kultur och Fritid visar ett positivt resultat på 473 tkr vilket är 847 tkr bättre än periodiserad budget och motsvarar 1,7 % av ackumulerad omsättning.

Motsvarande period föregående år hade verksamheten ett positivt resultat på 427 tkr.

Verksamhetens samlade intäkter för perioden är 28 574 tkr som är 1 362 tkr (5,0 %) bättre än budget och -1 614 tkr (-5,6%) lägre än föregående år. Verksamhetens samlade kostnader för perioden är -28 101 tkr vilket är -515 tkr (-1,9 %) sämre än budget och - 1 660 tkr (-5,6%) lägre än föregående år. Personalkostnaderna i förhållande till omsättning uppgår till 47,2 %,

1,7 procentenheter högre än föregående år. Prognosen visar att resultatet per den 31 december hamnar på ett litet överskott på ca 380 tkr. Med reservation för att prognosen kan komma att ändras under hösten.

Volymer

Volymer	Utfall Aug 2018	Utfall Aug 2017	Utfall Aug 2016
Fritidsgårdar	41 053	31 980	32 500
Musikskolan	781	865	984

Tabellen ovan visar antal besök på Fritidsgårdarna under januari- augusti 2018 samt antal inskrivna elever på Musikskolans kurser per sista augusti 2018.

Måluppfyllelse

Ett intensivt arbete har pågått under våren och sommaren, ett samverkansarbete mellan produktionsförvaltningen, Polis, Trygg i Österåker och socialförvaltningen har resulterat i att droghandeln i centrum minskat. Detta har till följd att ett beslut om extra resurser till fältarbetarna troligtvis kommer under hösten. Träsättagården och Solskiftesgården har under våren tappat många besökare kvällstid. Fritidsledare från Solskiftesgården har arbetat utåtriktat/upsökande en kväll i veckan med målet att locka fler besökare till Solskiftesgården kvällstid vilket ledde till att nya ungdomar besökte fritidsgården. Solskiftesgården har under de första fem månaderna ökat antal besökare dagtid med 250 % jämfört med 2017 (6,001 besök till 15,045 besök).

Verksamheten har haft ett utökat öppethållande på Bergagården, öppettiderna kl. 15.00–00.00 (2017 kl. 18,00-00,00), vilket varit populärt och kvällarna hade ett besökssnitt på 72 besökare/kväll.

Läger/aktiviteter som genomfördes var Motorläger, Skärgårdsläger, Ö-luff, Badbilen Ljusterö, Fotoläger, Teaterläger och Film/Teaterläger.

Analys

Med en växande problematik med en gruppering ungdomar som har negativ inverkan på varandra har verksamheten systematiserat arbetet tydligare för att nå de individer där motivation till förändring finns. I samverkan med vårdnadshavare, skola, Trygg i Österåker, polis, socialtjänst, m.fl. är vi nu på god väg att hitta en långsiktig och hållbar arbetsmetod där fokus ligger på att arbeta aktivt i nätverkslag med de individer som är motiverade till en förändring i positiv riktning.

Musikskolan erbjuder utbildning av högskoleutbildade musiklärare i flera olika musikgenrer. Verksamheten utvecklas kontinuerligt för att möta nutidens krav på flexibilitet och upplevelser i kombination med möjligheten till klassisk skolning. Ett nytt antagnings- och ersättningsystem infördes sent inför höstterminen. Det har medfört ökade organisatoriska

insatser och ekonomiska konsekvenser som följd då vårdnadshavare inte förstått instruktionerna och själva systemet inte fungerat fullt ut.

Sommarens arbete med att ersätta den gamla kylanläggningen i ishallarna har förlöpt väl och den nya anläggningen förväntas minska energiförbrukningen avsevärt. Behovet att investera i en ny ismaskin är nu akut och måste genomföras snarast.

Personaluppföljning

Antal årsarbetare i Produktionsstyrelsens verksamheter per 31/8: Tillsvidare							
	Förskola	Utbildning	KoF	Måltid	VoO	Stab	Totalt
2018	263	627	42	48	274	7	1262
2017	251	585	43	51	285	7	1223
Antal årsarbetare i Produktionsstyrelsens verksamheter per 31/8: Tidsbegränsade							
	Förskola	Utbildning	KoF	Måltid	VoO	Stab	Totalt
2018	38	130	7	7	16		198
2017	30	118	7	1	19		173
Antal månadsavlönade per 31/8 i Produktionsstyrelsens verksamheter							
	Förskola	Utbildning	KoF	Måltid	VoO	Stab	Totalt
2018	314	818	55	63	322	8	1580
2017	291	761	57	59	340	8	1516

Antalet årsarbetare har per den sista augusti ökat med totalt ca 64 jämfört med samma tid föregående år. Den stora ökningen ses inom de i volym växande utbildningsverksamheterna emedan antalet anställda inom vård- och omsorg fortsätter att minska

Hälsobokslut

Sjukfrånvaro

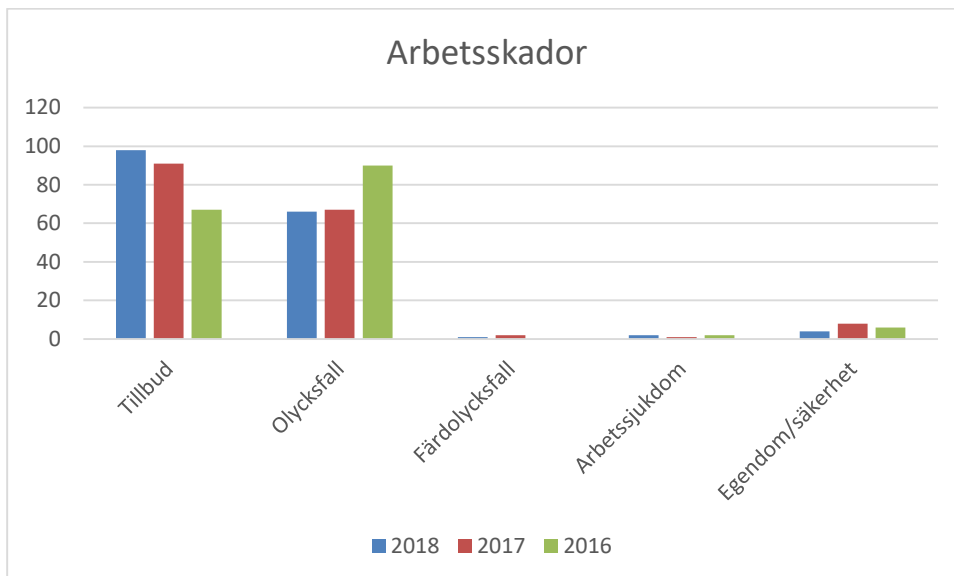
Utfallet för hela produktionsförvaltningen under årets första sex månader blev 7,6 % vilket är en förbättring med 0,5 procentenheter i jämförelse med januari-juni 2017.

Sjukfrånvaro jan-juni	2018	2017
PS Förskola	8,1%	7,9%
PS Grundskola	6,5%	7,2%
PS Gymnasium	4,0%	2,7%
PS Komvux	8,3%	1,4%
PS Kultur och Fritid	4,1%	5,8%
PS Måltidsenheten	13,8%	15,0%
PS Vård och Omsorg	9,6%	10,7%
PS Totalt	7,6%	8,1%
Hela kommunen	7,0%	7,5%

Tabellen visar sjukfrånvaron uppdelat per verksamhet.

En förbättring av sjuktalen har skett inom de flesta verksamheter, dock inte inom förskola, gymnasiet och Komvux. Åtgärder i form av kartläggning och utbildningsinsatser för chefer fortsätter och målsättningen är att minska sjuktalen med en procentenhet under innevarande år.

Arbetskador

Arbetsmiljöbändelser som inträffat inom Produktionsförvaltningen inklusive underenheten under årets åtta första månader.

Uppföljning miljömål

Under det av fullmäktige formulerade inriktningsmålet - *Österåker skall utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.* – har Produktionsstyrelsen formulerat två resultatmål med tillhörande resultatindikatorer:

- a. Produktionsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare
 - Mäts genom ett sammanvägt resultat i medarbetarundersökningen

Måluppfyllelse: Då medarbetarundersökning ännu inte är genomförd så kan resultatmålet inte mätas i samband med detta delårsbokslut.

För att öka attraktionen som arbetsgivare är produktionsförvaltningens ledarskapsutveckling ett pågående arbete som även ska leda till att medarbetarna utvecklas inom förvaltningens verksamheter. Internt ledd kompetensutveckling som ligger i linje med det strategiska arbetet värdesätts och interna karriärvägar uppmuntras. En grund för målet att vara en attraktiv arbetsgivare är att alla medarbetare ska ha utvecklingssamtal där chef och medarbetare sätter upp individuella mål och kompetensutveckling kopplad till dessa i en individuell utvecklingsplan. Friska medarbetare ökar förutsättningarna för hög måluppfyllelse.

- b. Senast 2018 har alla förskolor i kommunen inventerat material och utrustning som barnen kommer i kontakt med samt ha en handlingsplan för hur farliga ämnen kan fasas ut.
 - Mäts genom andelen förskolor som har en handlingsplan

Måluppfyllelse: Samtliga kommunala förskolor i kommunen har inventerat material och utrustning som barnen kommer i kontakt med och har även en handlingsplan för hur farliga ämnen kan fasas ut. Målet är därmed uppnått.

Miljömedvetenhet och hållbar utveckling ingår i utbildningen av barn och elever, vilket innebär att hållbarhetsfrågorna är levande i det vardagliga arbetet. Utbildningsverksamheterna och måltidsenheten samarbetar under läsåret med förutsättningar och implementeringsmöjligheter för ytterligare minskat matsvinn. Måltidsenheten arbetar aktivt för en effektivare källsortering samt för att, inom given budgetram och gällande upphandlingsregler, använda livsmedel som är ekologiskt producerade.

Framåtblick

Produktionens verksamheter har överlag förbättrat kvaliteten under året, och det arbetet kommer fortsätta, och intensifieras. Samtidigt som vi på alla sätt kommer arbeta för att säkerställa en ekonomi i balans.

Liksom i övriga riket kommer personalförsörjningen inom omsorg och utbildning vara en nyckelfråga under de närmaste åren.

Produktionen kommer också fortsätta arbeta med frågan hur kommunens egenregiverksamhet på bästa sätt ska möta konkurrensen från privata aktörer och samtidigt upprätthålla rollen som yttersta garant för vård och skola till kommunens samtliga medborgare.